

GŁOS SWIDNIKA

TYGODNIK ZAŁOGI WSK „PZL-SWIDNIK” SA

Nr 24 (1098)

2 lipca 1992 r.

Cena 500 zł

ZARZĄD O SYTUACJI WSK

II półrocze bardziej optymistyczne

W ostatni piątek odbyło się comiesięczne spotkanie informacyjne Zarządu WSK z kierownikami komórek organizacyjnych przedsiębiorstwa. Począwszy od czerwca uczestniczą w nich przedstawiciele władz miejskich. Tym razem byli to Stanisław Skrok, burmistrz miasta i Jan Chabros, skarbnik.

Informacje o wynikach działalności Wytwórni w ciągu pięciu miesięcy tego roku przedstawił prezes Zarządu Mieczysław Majewski.

Sytuacja finansowa

Wartość sprzedaży wyrobów za 5 miesięcy wynosi 184,6 mld zł. Do końca półrocza suma ta wzrosła do 240 mld zł. Tym samym zabraknie 40 mld zł do wykonania założonego planu.

Straty wynoszące w I kwartale około 50 mld zł zmniejszyły się do 30 mld. Tempo narastania strat zostało wyhamowane i I półrocze zamknięcie się sumą 10 mld zł. W dalszym ciągu zobowiązania — 472 mld zł przewyższają należności — 378 mld zł.

Produkcja

Bardzo pilnym zadaniem jest wyprodukowanie 2 śmigłowców ratowniczych morskiego dla Marynarki Wojennej i śmigłowca odpowiadającego przepisom certyfikatu amerykańskiego. Zapadła także decyzja o uruchomieniu dalszych 5 w wersji ratowniczej i 5 zgodnych z FAR-29.

Produkcja cywilna utrzymuje się już drugi kwartał na dosyć stabilnym poziomie. Wartość sprzedaży przekracza kwartalnie 40 mld zł.

Nawiązano kontakty z niemiecką firmą Meyra produkującą sprzęt medyczny i być może zawołuje to wspólny przedsięwzięciem. Rozpoczęto budowę 15 sztuk motolotni.

Sytuacja handlowa

W czerwcu uczestniczyliśmy w 2 imprezach handlowych. Były to targi Poznańskie i Wystawa Lotnicza w Berlinie. Nasze wyroby wzbudziły tam spore zainteresowanie. Napływają już pierwsze oferty.

W II półroczu najprawdopodobniej sprzedamy 6-7 Sokółów, aby jednak osiągnąć dodatni wynik na zakończenie roku, musimy znaleźć nabywców na Kanię i Mi-2.

W tym celu powstają dwie spółki — w Kazachstanie i na Ukrainie. Będą obsługiwać rynek wschodni.

W tym roku rozpoczęła działalność spółka w Wenezueli. Nawiązaliśmy liczne kontakty zagraniczne. W ubiegłym tygodniu wyleciały śmigłowce do Hiszpanii.

Zadania na przyszłość

Najważniejsze jest ukończenie prac związanych z certyfikatem niemieckim i amerykańskim. Od tego zależy przyszłość Wytwórni.

Autobusy do Piaseczna

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Swidniku od 4 lipca uruchamia przejazdy autokarem w każdy wolny dzień od pracy, na trasie Swidnik — Łęczna — Piaseczno. Wyjazd z przystanku PKS przy rondzie al. Lotników Polskich o godzinie 7.00 i 10.00. Wyjazd z Piaseczna o godzinie 17.00 i 19.30.

Cena biletu w jedną stronę 10.000, — zł.

Będzie festyn

Na drugą połowę lipca działacze Avii planują zorganizowanie wielkiego festynu sportowo-rekreacyjnego na stadionie Avii. Ciekawych pomysłów nie brakuje. W rachubę wchodzi — karmaz handlowy, atrakcyjne spotkania piłkarskie KSIEŻA — POLICJANCI bądź też rewanżowy mecz dziennikarzy lubelskich Kurier — Express Fakty kontra Gazeta Wyborcza, loteria fantowa i zabawa ludowa.

Jeśli do festynu włączy się działacze Aeroklubu będzie pełna gala!

W następnym numerze GŁOSU podamy już znacznie więcej szczegółów o tej imprezie.

(kk)

Zebranie „Sieci”

26 czerwca 1992 r. w Zakładach im. Cegielskiego na kolejnym spotkaniu zebrali się przedstawiciele Zakładów zrzeszonych w Krajowym Porozumieniu Komisji Zakładowych „Solidarność”. Reprezentowanych było 111 Komisji. Przyjęto dokumenty: „Ocena i tury Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „S” i „Stanowisko w sprawie zmian statutowych”, „Apel do Prezydenta R.P.” oraz „Stanowisko w sprawie uchwały lustracyjnej”.

W dyskusji można było wyróżnić dwie tendencje, umiarkowaną nawiązującą do poszanowania władz statutowych Związku oraz bardzo radykalną i krytyczną.

Na tym spotkaniu przeważała tendencja umiarkowana. Zarzucano Zjazdowi rozpolitykowanie, a władzom Komisji Krajowej i Zarządom Regionów zbiurokra-

tyzowanie i nie słuchanie opinii Komisji Zakładowych. Mimo doświadczeń krytycznych ocen wielu działań Prezydenta, przeważała opinia, że jedynym autorytetem na którym może się obecnie opierać „Solidarność” jest właśnie Prezydent. Zgłoszony na zebraniu wniosek o wyrażenie poparcia „Sieci” dla pana Prezydenta nie przeszedł.

W przerwie obrad uczestnicy zebrania wraz z pracownikami „Cegielskiego” i mieszkańcami Poznania brali udział w składaniu kwiatów pod tablicami upamiętniającymi robotniczy protest z czerwca 1956 roku. Odczytano tam apel do Sejmu R.P. wyzywający posłów do opamiętania.

Następne zebranie „Sieci” odbędzie się 11 września w Zakładach „Polar” we Wrocławiu.

G.

Informacje zjazdowe

IV Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” odbył się w dniach 11-14 czerwca w Gdańsku. W wystąpieniu inauguracyjnym M. Krzaklewski m. in. zaapelował do delegatów, aby po mimo złożonej sytuacji politycznej w kraju powstrzymali się od wystąpień indywidualnych.

Pierwszy dzień zjazdu obejmował sprawy proceduralne odnośnie regulaminu obrad i ordynacji wyborczej do władz Związku.

Po wysłuchaniu sprawozdania Krajowej Komisji Wyborczej na-

stało otwarcie listy kandydatów na przewodniczącego KK NSZZ „S”. Zostały zgłoszone dwie kandydatury: Macieja Janakowskiego z Regionu Mazowsze i Mariana Krzaklewskiego z Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. Kandydaci w piętnastominutowych wystąpieniach przedstawili swoje programy działania jako przyszłego przewodniczącego Związku i odpowiadali na pytania delegatów. Z przedstawionych programów i zadawanych pytań wynika, że Związek będzie zmierzał w kierunku rewidyfikacji w oparciu o działania negocjacyjne z pracodawcą z wykorzystaniem płaszczyzny politycznej Klubu Parlamentarnego NSZZ „S”. Kandydaci na przewodniczącego wykazali duże zaangażowanie w związki, jak również znajomość problematyki wynikającej z transformacji gospodarczej i zagrożeń pracowniczych.

Po zakończonej prezentacji w kulisach rozmawiano, że niezależnie od wyników wyborów jest gwarancja, że interesy pracowników będą prawidłowo bronić. A przewodniczący potrafi prawidłowo wypełniać główną rolę reprezentanta interesów pracowników.

Na przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” delegacji wybrali Mariana Krzaklewskiego (214 głosów na 360 delegatów). Zjazd wybrał 53 osobową Komisję Krajową, która zostanie uzupełniona 38 przewodniczącymi Zarządów Regionów i 15 przewodniczącymi sekretariatów branżowych.

W skład Komisji Krajowej z naszego regionu zostali wybrani: Jacek Grudziński z Puław, Marian Król ze Swidnika i Stanisław Węglarz poseł NSZZ „S”. Do Komisji Rewizyjnej został wybrany Krzysztof Chojna.

Pomimo apelu M. Krzaklewskiego podczas inauguracyjnego przemówienia otwierającego IV Zjazd Delegatów, aby sprawy polityczne pozostawić na ostatni dzień Zjazdu, delegaci zmienili program i zaczęto dyskutować o ostatnich wydarzeniach politycznych i roli jaką odegrał w nich prezydent R.P. Lech Wałęsa.

W wyniku burzliwej dyskusji upadł radykalny projekt odbierający poparcie „Solidarności” dla prezydenta. Dyskusję i decyzję w tej sprawie przeniesiono na następny dzień obrad.

Około godziny 10 nadszedł tele-

(Dokończenie na str. 2)

Wiadomości związkowe

26.06.1992 r. odbyło się spotkanie Komitetu Protestacyjnego Federacji Przemysłu Specjalnego i Federacji Metalowej. Na spotkaniu omawiano realizację przez stronę rządową postulatów i żądań, z którymi wystąpił Komitet Protestacyjny podczas ogólnopolskiej manifestacji pod URM w dniu 20 lutego.

Po ostatnich rozmowach w Min. Przem. i Handlu oraz Min. Obrony Narodowej Komitet Protestacyjny podjął następujące ustalenia:

1. Zawiesić akcję protestacyjną w zakładach pracy do chwili powołania nowego rządu.

2. Nie rozwiązywać i utrzymywać w gotowości Komitet Protestacyjny.

3. Podjąć rozmowy z nowo powołanym Rządem w oparciu o postulaty w dniu 20 lutego z możliwością ich rozszerzenia.

4. W perspektywie dalszego niekorzystnego rozwoju sytuacji gospodarczo-ekonomicznej podjąć działania w celu doprowadzenia do protestu — strajku w całym przemyśle, wspólnie z innymi federacjami związkowymi.

Oceniając obecną sytuację i przebieg rozmów ze stroną rządową, Komitet Protestacyjny uważa działania i decyzje strony rządowej za niezadawalające, dostarczając jednak pewne czynniki pozytywne, takie jak:

— Utrzymanie istnienia zakładów przemysłu obronnego,

— Niedopuszczenie do wysokiego bezrobocia w regionach,

— Doprowadzenie do spłaty zadłużenia z MON,

— Powstanie programu restrukturyzacji przemysłu obronnego i zasad funkcjonowania państwowych zakładów zbrojeniowych.

Podkreślono także, iż w manifestacji, która odbyła się 20 lutego udział wzięli członkowie „Solidarności 80”. Natomiast sekcja lotnicza związku „Solidarność” podobną manifestację przeprowadziła w 3 tygodnie później. W wyniku tych akcji nie osiągnięto co prawda zadowalających efektów, ale dzięki nim zahamowano całkowity upadek przedsiębiorstw przemysłu obronnego.

W ramach wymiany doświadczeń (Dokończenie na str. 2)

Spotkanie z postanką Teresą Liszcz

W poniedziałek, 29 czerwca w sali Jana Pawła II w kościele NMP odbyło się spotkanie wyborców z postanką Porozumienia Centrum — Teresą Liszcz.

Pytania kierowane do posłanki dotyczyły różnorodnych problemów, poczynając od spraw rent i emerytur, bezrobocia, spraw mieszkaniowych do istotnych i często niejasnych dla społeczeństwa obecnych problemów politycznych.

Odpowiadając na pytania dotyczące ujawnienia byłych współpracowników UB i SB Tere-

sa Liszcz powiedziała, że głosząc za ujawnieniem konfidentów nie przypuszczała, że akcja zostanie przeprowadzona w taki sposób. Stwierdziła, że jeżeli nawet jedna z osób została pomówiona bezpodstawnie to lista taka nie powinna być podana do publicznej wiadomości. Zwróciła też uwagę, że posłowie domagali się ujawnienia konfidentów a nie tekczek i dokumentacji zgromadzonej w MSW.

Jedno z pytań dotyczyło dyscypliny sejmowej a konkretnie udziału posłów w pracach komisji i parlamentu. W odpowiedzi zebrani usłyszeli, że frekwencja posłów jest zła i w związku z tym w najbliższym czasie przyjęty zostanie nowy regulamin, który będzie uzależniał diety poselskie od pracy w parlamencie. Wyjaśniła też, że wielu posłów tłumaczy nieobecność koniecznością spotkań z wyborcami. Według posłanki jest to przedwczesne rozpoczęcie kampanii wyborczej do nowego sejmiku. Teresa Liszcz uważa, że wyborcy mają prawo oczekiwać aktywnej pracy posłów w obecnym sejmie.

Poruszano też sprawy lokalne, jedna z nich to konflikt personalny dotyczący decyzji kuratora o mianowaniu dyrektora w Szkole Podstawowej nr 1. Teresa Liszcz zastrzegając, że poseł nie powinien interweniować w decyzje administracji, zobowiązała się do przedstawienia sprawy w Ministerstwie Oświaty, pnięważ nie jest to pierwszy sygnał o pracy lubelskiego kuratora, z którym jak powiedziała, trudno się jej rozmawia. Sugerowała przedstawicielom społeczności szkolnej, że mimo odmowy po-

(Dokończenie na str. 2)

Mistrzostwa Świata w Akrobacji Samolotowej

Kolejne podejście J. Kasperka

Na początku lipca we Francji, w Le Havre odbędzie się kolejne MŚ w akrobacji samolotowej. Weźmie w nich udział — ośmiokrotny MP w tej dyscyplinie sportowej swidniczanin JANUSZ KASPERK. Na kilka dni przed odlotem powiedział on naszym reporterowi:

— W maju i czerwcu intensywnie trenowałem — nad lotniskiem w Swidniku, dwa tygodnie w Danii, a ostatnio na obozie kedyr narodowej w Darłówku. Loty nad Bałtykiem były szczególnie przydatne. Tegoroczne MŚ we Francji odbywać się będą bowiem w podobnej scenarii. Podniebne „fikalki” wykonawcą będziemy nad Kanalem La Manche, a wyczyny pilotów oglądać będzie publiczność z wielkiej płyty.

Mistrzostwa trwać będą ponad dwa tygodnie. Weźmie w nich udział ponad 80 asów przestworzy. Po zakończeniu zawodów

odbędzie się wielka gala lotnicza z udziałem pilotów lotnictwa wojskowego i cywilnego. Będą pokazy sztucznych ognii, rewia artystów estradowych, wielki kolorowy festyn. Na MŚ w akrobacji samolotowej zakwalifikowali się prócz mnie DARIUSZ ANDRZEJEWSKI z Aeroklubu Radomskiego i MAREK CHMIEL z Aeroklubu Rybnickiego. Będą latać na Zlinach 50 LS. Ja mam do dyspozycji samolot produkcji niemieckiej — Extra 300. Przyłeci na niej z Danii do Le Havre znajomy duński mechanik. Samolot wypożyczy mi mój dobry przyjaciel RASMUSEN STENERS, z którym nasz Aeroklub współpracuje od lat. Jakże mam szansę? Chciałbym po prostu nie wypaść z elity asów światowego lotnictwa. Kilka lat temu na MŚ w Szwajcarii byłem jedynym Polakiem, który nie przeczekał znacznie wyżej!

K-K

Kontynent afrykański jest jakby zapomniany przez poważnych producentów. Tylko nieliczni z nich czynią wysiłki marketingowe na tym obszarze. Obecnie afrykańska flota śmigłowców liczy jedynie 530 maszyn a jej niewielki wzrost spodziewany jest tylko w kategorii jednosilnikowych śmigłowców tłokowych. Wśród największych posiadaczy helikopterów znajdują się: Republika Południowej Afryki — 301 maszyn, Nigeria — 62, Mozambik — 25, Egipt — 22, brzoza Kości Słoniowej — 10, Angola — 11, Gabon — 10, Wyreunion — 10, Tanzania — 10 i Namibia — 7. Zadnego śmigłowca nie posiadają: Republika Siodkowoafrykańska, Czad, Dżibuti, Gwinea, Gambia, Republika Malgaska, Mali, Mauretania, Niger, Seszele, Somalia.

Rynek Dalekiego Wschodu zdominowany jest przez Japonię, która kupuje duże ilości śmigłowców. Liczba zarejestrowanych tam maszyn przewyższa ilość samolotów (!). Dynamiczny wzrost floty śmigłowcowej w tym kraju (obecnie jest ich 1154, w tym 80

Zamrożony optymizm [2]

proc. turbiniowych) spowodowały przede wszystkim zakupy dokonane przez przedsiębiorstwa i indywidualnych użytkowników. Boom jest również następstwem umacniającej się pozycji jena w stosunku do innych walut. Obserwując te tendencje rząd japoński stara się dostosować do nich obowiązujące przepisy lotnicze, uczestniczy też w programie „Helicopters 600”, którego celem jest budowa setek portów śmigłowcowych. Jedyną większą przeszkodą są względy ekologiczne. W wielu innych krajach wpłynęły one zdecydowanie hamując na rozwój tego rodzaju transportu. W kołach fachowców panuje jednak przekonanie, że rosnąca liberalizacja podejścia rządów krajów Azji do przepisów w tym względzie uczyni ją regionem wymarzonym dla producentów. Porozumienia zawarte między Eurocopter (Aerospatiale), chińska CATIC i Singapore Aerospace w sprawie śmigłowców P 120 L, które prawdopodobnie będą montowane w fa-

bryce w Harbinie (Chiny) dają podstawy do optymizmu na przyszłość, podobnie jak rozwój współpracy między Eurocopter (tym razem MBB), a Kawasaki i rządem Tajwanu.

Największą ilość śmigłowców w tym regionie posiadają: Japonia — 1154, Indonezja — 198, India — 106, Chiny — 89, Filipiny — 81, Malezja — 44, Sri Lanka — 24, Tajwan — 14 i Tajlandia — 9. Bez własnego śmigłowca cywilnego pozostają: Afganistan, Bangladesz, Bhutan, Korea Północna.

W Australii i Oceanii, pomimo działań rządowych zmierzających do ustanowienia rygorystycznych przepisów dotyczących walki z zanieczyszczeniem powietrza i hałasem, a także usunięcia śmigłowców z rejonów zamieszkałych, spodziewana jest stopniowa poprawa koniunktury. Z populacją 16 milionów zamieszkujących obszar 7,7 mln km kw. jest to kontynent wzrost wymarzony dla szerokiego zas-

owania śmigłowców. Australijska, szósta pod względem ilości floty śmigłowcowej świata licząca 648 maszyn jest używana w służbie zdrowia, rolnictwie (hedowla owiec i bydła), leśnictwie, badaniach geologicznych, policji. Ponad połowa z tych helikopterów, to tanie śmigłowce o napędzie tłokowym. Aktywność firmy Hawker współuczestniczącej w programie MDX Notar prowadzonym przez McDonnell Douglas może te proporcje zmienić na korzyść maszyn turbiniowych.

Inaczej rysują się proporcje u trzeciego po Australii i Nowej Zelandii użytkownika śmigłowców — Papui Nowej Gwinei, gdzie większość maszyn jest wykorzystywana na rzecz przemysłu wydobywczego. Ogólne prognozy zapowiadają na najbliższą przyszłość udział tego regionu w światowej stawce użytkowników śmigłowców na dotychczasowym poziomie 8-9 proc. Klasyfikacja posiadaczy helikopterów przedstawia się następująco: Australia

— 648 śmigłowców, Nowa Zelandia — 321, Papua Nowa Gwinea — 99, Nowa Kaledonia — 9, Polinezja Francuska — 5, Fiji — 2. **ŚMIGŁOWCE TURBINOWE**
Najbardziej znaczącym wydarzeniem na tym rynku było w 1991 roku połączenie francuskiej Aerospatiale i niemieckiego MBB Deutsche Aerospace, które utworzyły Eurocopter. Eurocopter może stanowić poważne zagrożenie dla dominacji Amerykanów. Poziom produkcji połączonej firm już w 1991 r. miał się do liczby śmigłowców zbudowanych w Stanach Zjednoczonych jak 5:3.

Francuzi i Niemcy proponują bardzo szeroki asortyment wyrobów, od 4-miejscowego SA315B Lama do 24-miejscowego pasażerskiego AS 332 Super Puma. Nowa generacja produktów Eurocopter, to maszyny BO 108 i Pi20L, istnieją również plany zastąpienia modeli BK 117 i Dauphin nowymi EC 300 i EC 500 w połowie następnej dekady. Eurocopter jest realizatorem największego w tym roku na świecie zamówienia na śmigłowce (Dokończenie na str. 3)

Wiadomości związkowe

(Dokończenie ze str. 1)

czn między organizacjami związkowymi, członkowie Zarządu Związku odwiedzili Fabrykę Łożysk Tocznych w Kraśniku, korzystając z zaproszenia tamtejszej organizacji związkowej. Wymienione zostały doświadczenia i omówione problemy z jakimi borykają się związkowcy w zakładach, których istnienie ma decydujący wpływ na funkcjonowanie miasta.

W związku z brakiem zamówień na wyroby produkowane przez FLT w Kraśniku część hal produkcyjnych świeci pustką. Bardzo przykre wrażenie wy-

warł na wszystkich widokach nowoczesniejszej hali wypełnionej nowoczesnymi maszynami głównie japońskimi i niemieckimi, z których tylko kilka było wykorzystanych.

Z rozmowy z pracownikami, można było wyciągnąć wniosek, że FLT w Kraśniku stać na konkurencję w produkcji z najlepszymi firmami w Europie. Problemem podstawowym jest jednak brak zamówień i troski rządu o wykorzystanie tak dużego majątku.

Spotkanie z posłanką Teresą Liszcz

(Dokończenie ze str. 1)

parcia ze strony radnych powinny dochodzić swoich praw w ministerstwie.

W trwającym ponad 2 godziny, czasami burzliwym spotkaniu, nie było możliwości uzyskać odpowiedzi na wszystkie nekające społeczeństwo problemy. Na pewno jednak wiele niejasnych spraw zostało wyjaśnionych. Trzeba dodać, że spotkanie z Teresą Liszcz zgromadziło wielu wyborców, sala wypełniona była do ostatniego miejsca.

(iw)

Spółka Cywilna „EROICA“

29 czerwca odbyło się w hotelu „Eroica” zebranie mieszkańców w sprawie utworzenia spółki cywilnej, która objęłaby w użytkowanie budynek hotelu. Przykład przyszedł z Lublina, konkretnie z hotelu pracowniczego „Agrometu”, którego mieszkańcy gniebni ustawicznymi podwyżkami czynszów postanowili spróbować gospodarować budynkiem samodzielnie. Efekty przeszły najśmielsze oczekiwania. Budynek jest w pełni wykorzystany, zadbane, a pieniądze uzyskane z prowadzonej przez spółkę działalności przyczyniają się do obniżenia miesięcznych opłat mieszkańców hotelu.

Idąc za przykładem pracowników „Agrometu” mieszkańcy hotelu „Eroica” głosami 95 procent

lokatorów zdecydowali o utworzeniu podobnej spółki. Jest to spółka dość specyficzna, gdyż zgodnie z prawem jej działania nie może przyswlecać osiąganie zysków, a jedynie obniżenie kosztów eksploatacyjnych, a co za tym idzie czynszu hotelowego. Dość niezwykle byłoby w związku z tym również zasady, na których spółka dzierżawiłaby budynek hotelu od jego właściciela — WSK, gdyż byłaby to dzierżawa bezpłatna. Trwają na ten temat rozmowy ze zakładowymi związkami zawodowymi i dyrekcją przedsiębiorstwa. Mieszkańcy hotelu obliczają, że na samej administracji mogliby zaoszczędzić około 200 tys. zł miesięcznie na rodzinę.

Olimpiada 92

Świdniczanka w Barcelonie

Na tegorocznej Olimpiadzie w Barcelonie w koszulce z Białym Orłem wystąpi BEATA HOLUB.

Ta popularna lekkoatletka, mistrzyni Polski w skoku wzwyż trenuje w lubelskim Starcie, mieszka natomiast w Świdniku.

Tradycyjnym zwyczajem na kilka tygodni przed Igrzyskami Olimpijskimi odbywają się w kraju spotkania z olimpijczykami. Na kilku z nich przebywała

juz także w naszym regionie i pani Beata.

Ostatnio gościła w lubelskim Ratuszu, w którym spotkał się z nią prezydent miasta Lublina LESZEK BOBRZYK. Rozmawiano o szansach naszej lekkoatletki w konkursie skoków, były upominki i życzenia. Tak było w Lublinie, a w Świdniku o Beacie Holub nadal cichutko.

Czy rzeczywiście w naszym mieście nie było okazji do zorganizowania takiego spotkania.

Ot choćby tylko z młodzieżą szkolną, tuż przed wakacjami. Ktoś tu mocno „przeoczył” sprawę.

A co będzie gdy mieszkanka Świdnika przywiezie z Barcelony jakiś medal?

Można przypuszczać, że wszyscy wtedy nagle sobie o niej przypomną i gratulacjom nie będzie końca. Samo życie!

(m)

Zmiana profesji

W Elblągu odbyły się mistrzostwa Polski w ratownictwie wodnym. II miejsce w tej imprezie zdobyła AGNIESZKA PATRZAŁA z Avii.

Po powrocie do Świdnika kierownik Ośrodka Rekreacyjnego WSK p. Waldemar Kowalski zaproponował vicemistrzynie posadę ratownika.

Oferta została przyjęta! Oznacza to jak widać, że po kilku latach sukcesów na pływalni Agnieszka Patrzała zaprzestała zdobywania rekordów.

Informacje zjazdowe

(Dokończenie ze str. 1)
legram: „Zanim skrzywdzicie prezydenta, siebie a myślę, że i Polskę, zanim podejmiecie decyzję — nie przesadzajcie jej — proszę o ostateczną rozmowę. Jestem gotów do natychmiastowego przyjazdu. A rozmowa po wyroku nie będzie miała sensu”. Zjazd postanowił wstrzymać się z uchwaleniem rezolucji wobec prezydenta do czasu jego przyjazdu.

W celu zajęcia obiektywnego stanowiska Zjazd postanowił zaprosić byłego premiera Jana Olszewskiego. Po wysłuchaniu obu stron stanu i emocjonującej dyskusji na argumenty, delegaci wyrazili oburzenie wydarzeniami, które zaszły w Polsce w ostatnim czasie. Argumenty sięgają „okragłego stołu”. Przy stole władza zalegalizowała „Solidarność a nieoficjalnie przywódcy Solidarności przyznali władzy nową legitymację. Dotyczyło to: — nie wolno dopuścić do przeładnięcia kandydatury Jaruzelskiego na prezydenta, — tłumienie rozwoju partii politycznych przez ludzi, którzy dobiegali ludzi do rozmów przy „okragłym stole” i przez rok kierowali OKP, — zgoda doradców Wałęsy na przepchnięcie lewą ręką listy krajowej, — zgoda na wybór Jaruzelskiego w tak słabej dla niego sytuacji.

Tu nastąpiła radykalna zmiana. W świetle reflektorów doszło do tego, iż technika gry politycznej przeważała nad oczekiwaniami społecznymi, a tym samym wyrażona milcząco zgoda na uwłaszczenie nomenklatury. Ni, wyjaśniono ludziom wyrażenie sensu takich decyzji. Elitom politycznym rokującym przy „okragłym stole” zabrakło wyobraźni i wyczucia co nas czeka za 3 miesiące, a historycznie jest to nie do usprawiedliwienia, pomimo że „okragły stół” był procesem pokojowego obalenia komunizmu. Dlatego też delegacja została, zmuszeni do zajęcia jasnego stanowiska wobec wydarzeń, które zaszły w Polsce, które nie prowadzą do tak potrzebnej stabilizacji politycznej i szybkich działań gospodarczych. Za tymi działaniami stoją te same osoby tylko obecnie połączone we wspólny front co stwarza podstawy do powrotu do władzy już uwłaszczonej nomenklatury.

Zjazd w zamierzonym okresie trwania nie przyjął uchwały programowej co stwarza wrażenie braku określenia swojego miejsca w systemie państwa. Z przygotowanych materiałów programowych wynika, że Związek zamierza stworzyć silne lobby pracowników z jednoczesnym nie hamowaniem reform gospodarczych. Gwarantem jest propozycja umowy społecznej.

Sesja programowa IV Zjazdu Krajowego Delegatów NSZZ „S” jest zaplanowana na 27 czerwca w Łodzi.

(del.)

Przyjaciele

Ogłoszenie

Sprzedam garaż murowany przy ulicy Kusocińskiego. Wiadomość Raclawicka 19/29, tel. 53-26.

(k-k)

(Dokończenie ze str. 2)

cywilne — 20 maszyn Super Puma (AS 332L2) dla firmy Bristol Helicopters przeznaczonych do obsługi wież wiertniczych na Morzu Północnym. Przebiegiem rynkowym Eurocopter'a jest również 5-6-miejscowy śmigłowiec AS350B Ecureuil (sprzedawany w Stanach Zjednoczonych jako AS350D ASStar, Super Star, All Star — w zależności od zamontowanego silnika i osprzętu) oraz Ecureuil II Twin Star (produkowany w Wielkiej Brytanii przez McAlpine Helicopters w wersji AS355N). Zarówno Ecureuil, jak i Ecureuil II są — także na podstawie licencji — wytwarzane w Brazylii przez firmę Helibras jako HB350, HB355F2. Esquilo. Brazylijczycy montują również pod nazwą HB315B Gaviao francuskie Lamy.

Obecnie oferowane modele niemieckiej części Eurocopter'a — MBB, to różne warianty standardowej maszyny BO 105: 105 CE — lekki śmigłowiec wielozadaniowy, 105CBS — ze zwiększoną ładownością i 105LS — budowany w Kanadzie. Kolejny inny wytwarzany w wersji standard — BK 117 jest między innymi wykorzystywany przez Kawasaki Heavy Industries of Japan. Wersja ta po symbolu NBK17, a także BO105 jako NBO 105 są też montowane w Indonezji.

Nowy śmigłowiec MBB — BO108 znajduje się w fazie prób. Dwa prototypy tej maszyny wyłatały 200 godzin. Początkowo planowane jedynie jako obiekty do testowania różnego typu rozwiązań konstrukcyjnych (np. bezłozowego wirnika głównego), będą one jako niezależne produkty wytwarzane od 1995 roku. Prototyp nr 1, który odbył pierwszy lot w październiku 1988 roku jest wyposażony w dwa silniki Allison 250-C20R1. Na drugim zamontowano silniki Turbomeca TM 319-B Arrius, które ostatecznie wybrano dla maszyn seryjnych. Dwa kolejne — tym razem przedsięwzięcie egzemplarzy, jeden z silnikami Arrius, drugi z dwiema jednostkami Pratt and Whitney PW206B dołączają do eksperymentalnej floty BO 108 dla wspólnego przeprowadzenia prób. Eurocopter planuje produkowanie BO 108 z obydwoma wymiennymi typami silników. Niektóre dane tego śmigłowca, to prędkość przelotu — 270 km/h, 800 km zasięgu bez zbiorników dodatkowych, niska hałasowość, około 25 niższe koszty utrzymania.

MBB jest technicznym konsultantem Hindustan Aeronautics Limited prowadzącym prace projektowe nad 4-5 tonowym śmigłowcem wielozadaniowym, który będzie wyposażony między innymi w bezprzegubowy, kompozytowy wirnik główny, specjalny system antyrezonansowy, wzmocnioną konstrukcję kadłuba przeciwdziałającą skutkom wypadku. Pierwszy lot tego statku jest planowany jeszcze w tym roku.

W październiku ub. roku podjęto decyzję o rozpoczęciu prac rozwojowych nad modelem P120L — 4-5-miejscowym śmigłowcem, który zastąpi SA315B Lama i SA314 342 Gazelle i będzie konkurencją dla Bell'a Jet Ranger. Planowane walory tego helikoptera, to między innymi kompozytowa konstrukcja, wzmocniony wirnik ogonowy typu fenestron, czteropłatowy spheriflexowy wirnik główny, płozone podwozie. O pozyskanie tego śmigłowca dla swoich silników walczy Turbomeca i Pratt and Whitney. W projekcie uczestniczą chiński CATIC i Singapore Aerospace. Jako prowadzący program (60 proc. udziałów) Eurocopter zajmuje się częściami dynamicznymi, montażem finalnym, próbami w locie i certyfikacją. CATIC (24 proc. udziałów) zbuduje przednią część kadłuba, a Singapore Aerospace (16 proc.) jest odpowiedzialny za osłone transmisji napędu, górną część kadłuba, kadłub belkowy i statecznik pionowy. Pierwszy lot śmigłowca ma się odbyć w 1993 r., a sprzedaż rozpocząć w 1997 roku.

Eurocopter zamierza sprzedać P 120L w dwóch wersjach: 2 tonowego śmigłowca budowanego z myślą o osiągnięciu niskich kosztów eksploatacji i — wyposażonej w silniejszą jednostkę napędową — maszyny o masie 2300 kg.

Włoska Augusta ma tylko jeden własny produkt cywilny. Jest nim 7 miejscowy pasażerski śmigłowiec A 109. Jego sprzedaż na skutek ogólnego zaostoju maleje, jednak firma ma nadzieję sprzedać w ciągu najbliższych 5 lat 210 egzemplarzy w różnych wariantach.

WSPÓŁPRACA

Augusta współpracuje z brytyjskim Westland Aerospace, a ich wspólne przedsięwzięcie nosi nazwę EH Industries. EH objuże aktualnie dwa przedprodukcyjne egzemplarze cywilnej wersji przeznaczonych głównie dla marynarki wojennej i wojsk lądowych śmigłowca EH 101. Pierwsza z testowanych maszyn o oznaczeniu PP3 jest 30 miejscowym statkiem pasażerskim, druga — PP9 — transportowym, wyposażonym w rampę służącą do ładowania towarów o dużych gabarytach. EH Industries zamierza certyfikować oba modele w 1993 r. i rozpocząć ich produkcję 2 lata później. W ciągu następnych 25 lat EH zamierza sprzedać 250 egzemplarzy EH 101, głównie przedsiębiorstwom zajmującym się wydobyciem ropy naftowej i gazu na szelfie kontynentalnym Morza Północnego, wybrzeży Kanady i Basenu Pacyfiku. Firma rozmawia w tej sprawie z wieloma partnerami, jednak na jej adres nie napłynęło jeszcze żadne konkretne zamówienie.

Teksaski Bell Helicopters wciąż utrzymuje silną pozycję w Ameryce Północnej, szczególnie dzięki sukcesom rynkowym jednosiłnikowych modeli 206B Jet Ranger i 206L Long Ranger.

Bell staje jednak przed zagrożeniem ze strony nowego europejskiego giganta — Eurocopter. Swoje nadzieje na przyszłość Amerykanie pokładają w nowym śmigłowcu Model 230, średniej wielkości dwusilnikowa maszyna ma zająć miejsce modelu 222. 230 odbył swój pierwszy lot w kwietniu ub. roku. 6-9 (w zależności od wersji) miejscowy 230 będzie napędzany dwoma silnikami Allison 250-C30G2. Bell zamierza go certyfikować już wczesnym latem tego roku, ponieważ w kolejce po zakup śmigłowca stoi japońska Mitsui Company of Tokio, która począwszy od września ma odebrać 20 maszyn modelu 230. Śmigłowce jest przygotowywany do wielu zastosowań: do transportowania VIPów, do pełnienia roli powietrznej karetki pogotowia lub policyjnej. Jego cenę na rok bieżący wyznaczono w wysokości 3 mln 285 tys. dolarów.

Oprócz Jet i Long Rangerów Bell produkuje 14 miejscowe dwuturbinowe śmigłowce 212 i pochodne od nich 412SP z czteropłatowym wirnikiem głównym. Te ostatnie są także składane na podstawie licencji przez Augustę i ITPN w Indonezji.

Kolejne wyroby Bell'a, to 222B i 222UT — ośmiomiejscowy lekki śmigłowiec pasażerski, oraz 18 miejscowy 214ST. Żaden egzemplarz tych trzech modeli nie został sprzedany w ubiegłym roku.

Sporo firm specjalizuje się w dostosowywaniu produktów Bell'a do wymagań niektórych odbiorców. Jaffe Helicopter przebudowuje Bell'e 222 wymieniając silniki Textron Lycoming LTS101 na Allison 250-C30G. Air Services International Arizona Petroleum Helicopters robi to samo z Bell'am 206. Tym razem 250-C30P zastępuje inne silniki Allisona 250-C28. Tridair Helicopters wymienia silnik Bell'a 206 na dwa 250-C20R. McDonnell Douglas Helicopter produkuje między innymi 6 mie-

jskowy model MD500E i podobny mu 530F przeznaczony do pracy na dużych wysokościach i w warunkach wysokich temperatur. Licencyjne egzemplarze starszego modelu 500D produkują RACA (Argentyna), Augusta, Kawasaki i Korean Air Lines (Pld. Korea).

Pierwsze dostawy nowego produktu MDHC — modelu MD520N (bez śmigła ogonowego) otrzymała policja Arizony. Następne maszyny poleciały do Gwatemali, Wenezueli, Szwajcarii, Australii, Południowej Korei i na Filipiny. MD 520N jest pierwszym jednosiłnikowym śmigłowcem bez wirnika ogonowego certyfikowanym przez FAA. W bieżącym roku MD 520N ma przejąć od modelu 500E i 530F rolę głównego produktu MDHC, który przewiduje, że z planowanej serii 80 sprzedanych maszyn 90 proc. będą stanowić 520N. Mc Donnell zrezygnował natomiast z certyfikacji innego śmigłowca — MD 530N przeznaczającego do pracy na dużych wysokościach i w warunkach wysokich temperatur. Szefostwo firmy doszło do wniosku, że wymagania odbiorców w tej mierze spełnia w wystarczającym stopniu 520N.

Prace rozwojowe MDHC koncentrują się obecnie nad 10 miejscową maszyną MDX (zapowiadaną wcześniej pod symbolem MD 900). Jej pierwszy lot planowany jest na wrzesień, a pierwsze egzemplarze produkcyjne na koniec przyszłego roku. Dyrektor MDHC d.s. prac projektowych James Stewart twierdzi, że będzie to doskonała maszyna dla wszystkich możliwych zastosowań śmigłowca lekkiego. Projektem MDX zainteresowało się 275 potencjalnych klientów z 20 krajów. McDonnell planuje sprzedać 800, a nawet 1000 tych maszyn w ciągu 10 pierwszych lat jej produkcji. MDX pozbawiony wirnika ogonowego wyposażony jest w pięciopłatowy wirnik główny zbudowany w 100 procentach z materiału kompozytowego. Jest on pierwszym wyrobem MDHC zaprojektowanym z poważnym zaangażowaniem projektowej techniki komputerowej. Głównymi partnerami MDHC przy konstruowaniu MDX są: Hawker and Havilland (kadłub), Pratt and Whitney i Turbomeca (silniki) oraz Kawasaki Heavy Industries (transmisja napędu).

Jeden z największych śmigłowców świata — Boeing Helicopters 234 Chinook nie jest obecnie produkowany. Jednak firma planuje wypuszczenie na rynek cywilny kolejnej jego wersji CH-47F. Będzie ona napędzana jednostkami Allison lub Lycoming. W czasie jej budowy wykorzystywane będą doświadczenia z eksperymentalną, kompozytową maszyną Boeinga — 360 Advanced Technology Demonstrator, która służy jako obiekt doświadczeń dla konstruowania śmigłowców wojskowych Boeinga i pionowzlotu V22 Osprey, budowanego wspólnie z Bell'em.

Sikorsky jest zmuszony do zredukowania swoich prognoz znacznego wzrostu zapotrzebowania na śmigłowce ze strony firm zajmujących się poszukiwaniem i eksploatacją złóż ropy naftowej i gazu na szelfie kontynentalnym, a co za tym idzie na możliwości sprzedaży ostatniej wersji 12 miejscowego helikoptera S-72. Planowano wzrost produkcji tych maszyn z 20 w 1990 r. do 30 w 1993. Dziś już wiadomo, że takiego wzrostu nie będzie.

W handlowej ofercie Sikorsky'ego figurują również maszyny S-76B i wyposażone w mocniejszą jednostkę napędową S-76. Wstrzymano natomiast produkcję modeli S-76A i S-76A+. Sikorsky ma nadzieję utrzymać produkcję śmigłowców rodziny S-76 jeszcze przez najbliższych 10 lat. Na deskach projektantów leżą plany jej kolejnego wcielenia — S-76D, który ma być certyfikowany w 1994 r. Model S-76D be-

dzie napędzany przez silniki Turbomeca 2S z turbiną gazową zwiększającą moc jednostki i poprawiającą osiągi śmigłowca.

Zastój na rynku śmigłowców średnich i ciężkich skłonił Sikorsky'ego do rezygnacji z prac nad 100 miejscową maszyną pasażerską oraz inną — 20 miejscową, która miała zapieścić lukę między modelami S-76 i S-61.

Dwie firmy zajmujące się przede wszystkim produkcją śmigłowców o napędzie tłokowym mają zamiar zadebiutować na rynku turbinowymi. Są nimi Enstrom Helicopter Corporation, który w końcu roku planuje rozpocząć sprzedaż 4 miejscowego śmigłowca 480 wyposażonego w silniki Allison. Pierwszy lot maszyny Enstroma odbyła w marcu 1989 r. Chociaż firma otrzymała już około 50 zamówień, rzeczywisty sukces modelu 480 jest uzależniony od wymagań armii USA planującej zakup nowych śmigłowców treningowych.

Schweizer Aircraft oferuje również swój pierwszy turbinowy lekki śmigłowiec 300C. Trzymiejscowa maszyna napędzana silnikami Allison 250-C20 jest w dużym stopniu zunifikowana z tłokowym helikopterem 300C. Przeznaczona do wypełniania najrozmaitszych zadań jest głównym konkurentem Enstroma TH-28 w walce o względy armii USA.

SZUKANIE PARTNERÓW

Wielu producentów stara się o rozłożenie kosztów prac badawczych nad nowymi wyrobami. Taki cel przyświecał między innymi firmie Rogerson and Hiller Aircraft, która poszukuje partnera do przeprowadzenia prac badawczych nad 7 miejscowym śmigłowcem RH-100S — rozwojową wersją Fairchild Hiller FH-1100S o masie 1500 kg, wypalającą 1000 galonów ropy naftowej w silnik Allison 250-C20R. Będzie konkurował z Bell'em 206L Long Ranger, a jego głównym atutem będą znacznie niższe koszty utrzymania.

Podział rynku śmigłowców turbinowych według ilości sprzedanych w ostatnich 5 latach maszyn przedstawia się następująco (kolejne liczby pochodzą z lat 1987, 88, 89, 90, 91):

Augusta	A109 — 36, 32, 48, 37, 33
Bell	206B 206L — 142, 123, 92, 137, 213
	212 — 85, 60, 60, 111, 178
	214 — 13, 18, 2, 1, 0
	222 — 12, 11, 3, 0, 0
	412 — 21, 21, 24, 14, 17

Beeing

BV234 Chinook — 0, 0, 0, 0, 0

Eurocopter (Aerospaiale)

SA315B Lama — 1, 3, 2, 6, 0

AS332 Super Puma — 2, 9, 1, 4, 4

AS350 Ecureuil ASStar — 75, 85, 110, 119, 115

AS355 Ecureuil II Twin Star — 13, 18, 20, 23, 28

AS365N Dauphin II — 61, 33, 21, 22, 34

Eurocopter (MBB)

BO 105 — 50, 42, 32, 30, 28

BK 117 — 39, 27, 22, 20, 22

McDonnell Douglas

MD500 — 37, 39, 64, 65, 53

MD530 — 4, 5, 9, 12, 10

MD520N — 0, 0, 0, 0, 17

Sikorsky

S-70C — 1, 0, 0, 0, 0

S-76 — 10, 11, 17, 16, 19

Westland

W30 — 12, 4, 0, 0, 0

ŚMIGŁOWCE Z SILNIKAMI

TŁOKOWYMI

Efekty zastój w przemyśle lotniczym mniej dają się we znaki wytwórcom lekkich śmigłowców o napędzie tłokowym. Rynek w tej kategorii maszyn jest zdominowany przez tanią maszynę R22 produkcji Robinson Helicopter Company, który sprzedał w ub. roku aż 408 śmigłowców (wzrost o 6 proc. w stosunku do roku 1990). Dla porównania pięciu innych wytwórców: Brantley, Enstrom, Rogerson-Hiller i Schweizer planuje sprzedać w ciągu nad-

chodzących 5 lat nie więcej niż 650 helikopterów. 42 procent śmigłowców sprzedawanych przez Robinsona w ciągu ostatnich 5 lat pozostało w Stanach Zjednoczonych. Pozostałe wyeksportowano do 30 krajów świata, głównie Wielkiej Brytanii, Australii, Japonii, RPA, Francji i Kanady. Robinson ma również nadzieję na ekspansję na rynki Portugalii, Turcji, Tajlandii, Dominikany i Peru. Dwa prototypy nowej, 4 miejscowej maszyny R44 przelatały do stycznia 1990 r. 160 godzin. Firma ma nadzieję uzyskać certyfikat w początkach przyszłego roku. Na razie nie ma konkretnych zamówień na nowy helikopter, jednak wiceprezes Barbara Robinson widzi, przed R44 jeszcze lepsze perspektywy niż przed modelem R22.

Schweizer Aircraft sprzedał w 1991 r. 80 maszyn (o 8 mniej niż w roku poprzednim) Hughes 300C, których produkcję przejął w 1983 r. 36 z nich zostało wyeksportowanych do Europy. Mniejsza niż planowano sprzedaż wpłynęła również na rewizję założeń handlowych na rok 1992. Z planowanych wcześniej 110 maszyn firma chciała sprzedać chociaż 80. Model 300C jest również montowany licencyjnie przez Augustę. Jednocześnie Schweizer prowadzi loty testowe trzymiejscowych turbinowych maszyn 330, której produkcja ma ruszyć w przyszłym roku.

Enstrom Helicopter Corporation sprzedał w 1991 r. tylko 20 trzymiejscowych śmigłowców F28 280 — o 8 mniej niż rok wcześniej, jednak w roku 1992 przewiduje wzrost produkcji do 30 egzemplarzy. Śmigłowce Enstroma są przeznaczone głównie do wykorzystania przez samą firmę świadczącą usługi na rzecz świata biznesu i turystyki. Mimo to Enstrom ma nadzieję wkroczyć na rynek wojskowy i policyjny oferując swoje helikoptery na cele treningowe i patrolowe. Obok maszyn F28 280 Enstrom proponuje tu także turbinowy czteromiejscowy model 480.

Firma Brantly Helicopter Industries powstała dwa lata temu w Teksasie. Jest ona współwłaścicielem (wraz z Hynes Aviation Industries) praw własności dwóch śmigłowców: 2 miejscowego B-2 i 5 miejscowego 305. W 1991 r. weszła do produkcji wersja rozwojowa B-2, B-2B, której sprzedano dotychczas trzy egzemplarze. Model 305 będzie produkowany od początku przyszłego roku dla wywiązania się z zamówień na 25 maszyn, które pojadą do Chin i Japonii.

Rogerson-Hiller sprzedał w ubiegłym roku cztery 3 miejscowe śmigłowce UH-12E Hawker, ale nie robi żadnych planów sprzedaży na rok bieżący. Firma pracuje nad nowym modelem helikoptera o symbolu RH-1100S. Badania koncentrują się obecnie nad studiami rynku.

POLSKA W ZESTAWIENIU...

Występuje tylko raz, jako poważny (5 miejsce w Europie) użytkownik sprzętu śmigłowego. Nie wspomina się natomiast ani zdaniem na temat Polski jako producenta helikopterów liczącego się w świecie choćby ze względu na ilość wyprodukowanych w przeszłości maszyn. Nie mówi się również o wysiłkach naszej firmy zmierzających do uzyskania zachodnich certyfikatów dla „Sokoła”, prawdopodobnie nie mniej zaangażowanych niż starania Rosjan.

Tłum. i oprac. J. Mazur

PROGRAM TYGODNIOWY TVP OGŁOSZENIA

3 lipiec — piątek

PROGRAM I

- 8.00 — Dzień dobry
9.00 — Wiadomości poranne
9.10 — Teleferie — Interpodwórko
5 — 10 — 15 oraz Zoom — ser. dok. franc.
10.05 — Family album
10.30 — Syn wyspy — ser. USA
11.30 — Wakacyjna szkoła dla rodz.
12.00 — Wiadomości
12.30 — Kino teleferii — Partnerzy — ser. prod. USA
17.00 — TELEEXPRESS
17.20 — Syn wyspy — ser. USA
18.05 — Wolontariusze — film dok.
18.20 — Za kierownicą
18.35 — Klub dobrej książki
19.00 — Jodanoc.
19.30 — WIADOMOŚCI
20.10 — Women's love — film wlos.
21.50 — L.J. Paderewski w Poznaniu
22.20 — Kroniki amerykańskie (I)
22.50 — Wiadomości wieczorne
23.00 — Mocny anioł — ser. ang.

PROGRAM II

- 7.30 — Panorama
7.40 — Przeboje MTV
8.00 — Program lokalny
8.30 — Przygody supermena — ser. prod. USA
8.55 — Pokolenia — ser. prod. USA
9.15 — Gospodarka USA
10.30 — Panorama
10.40 — Benny Hill — progr. rozrywk.
10.10 — Publicystyka kulturalna
17.50 — Ad vocem — progr. prof. J. Broliczyka
18.00 — 20.10 Program regionalny
24.00 — Panorama
24.30 — Sport
24.40 — Policjanci — ser. USA
25.55 — Benny Hill — ang. progr. roz.
25.25 — Noc cykad — cz. 1
26.00 — Noc cykad — cz. 2

4 lipiec — sobota

PROGRAM I

- 7.35 — Wieści
7.55 — Wszystko o działce
8.20 — Z Polski.
8.30 — Rynek agro
9.00 — Wiadomości poranne
9.10 — Ziaro
9.35 — Walt Disney przedstawia — Kaczko opowieści
10.55 — Zolnierz nieznanego progr. dok.
11.30 — Telewizyjny Koncert Życzeń
12.00 — Wiadomości
12.10 — Wędrowni dalekie i bliskie
12.50 — Szkoła dobrych obywateli
13.00 — Powrót barów
13.35 — Palace, których nie znamie
13.50 — Program ekologiczny
14.00 — My i świat
14.20 — Z archiwum teatru telewizji
14.40 — Świeczka zgasa
15.00 — Studio sport
17.00 — TELEEXPRESS
17.20 — Mac Gyer (I) — ser. USA
18.20 — Nowy styl
18.45 — Z kamery wśród zwierząt
19.00 — Małe wiadomości DD
19.10 — Przygląd kulka wróbla Cwirka
19.30 — WIADOMOŚCI
20.10 — Film fab. prod. szwajc.
21.55 — Kocha, lubi, szanuje
22.40 — Wiadomości wieczorne
23.00 — Sportowa sobota
23.10 — Międzynarodowy Festiwal Muzyki Country Sopot '92
0.05 — Czarny cień Wazuwiusza — (4-ost.) — ser. prod. wlos.

PROGRAM II

- 7.30 — Panorama
7.35 — Poezja i muzyka malowana — rep.
8.00 — Halo, lato
8.10 — Mała księżniczka
8.35 — Młodzieżowe Studio Lato
9.05 — Auto — magazyn
9.35 — Halo, lato
9.40 — Tacy sami
10.00 — Sonia Rykiel czyli pokaz mody w sali kongresowej
10.20 — Mag. przechednia
10.30 — Młodzieżowa Akademia Filmowa — K.
11.00 — Polska Kronika Filmowa
11.10 — Akademia filmu polskiego — Dziś w nocy umrze miasto
12.45 — Teatr Wielki na rynku
13.00 — Zwierzęta świata
13.10 — Halo, lato
13.40 — Studio sport
14.30 — Halo, lato
14.40 — Gang Olsena — kom. duń.
16.00 — Notowania Mini Listy Przeb.
16.15 — Halo, lato
16.25 — Losowanie Total. Sportow.
16.30 — Panorama
16.40 — Rodziny bumerang (I) — ser. prod. austr.
17.10 — Halo, lato
17.20 — Za chwilę dalszy ciąg progr.
17.40 — Szczęśliwy ralsz — teleturniej
18.00 — Panorama Lubelska
18.30 — Edward i jego córki — ser. prod. franc.
19.20 — Halo, lato
19.30 — Krakowiaczy i górale — rep.
20.00 — Koncert w Białym Domu
21.00 — Panorama
21.25 — Słowo na niedzielę
21.30 — General Wł. Sikorski — dok.
22.10 — Halo, lato
22.15 — Złote skrzypce — ser. austr.
23.10 — Progr. artyst.
24.00 — Panorama

5 lipiec — niedziela

PROGRAM I

- 8.00 — Rolnictwo na świecie
8.15 — Przystanki codziennosci
8.35 — Notowania
9.00 — Kino teleferii — Mino — ser.

- 10.35 — Kartki z podróży
11.25 — Telewizyjny Koncert Życzeń
11.55 — Mag. — Morze
12.20 — Tydzień
13.00 — Wakacyjny Koncert Życzeń
13.30 — Raport
13.50 — W starym kinie — Marynarz słodkich wód — film fab.
15.20 — Pieprz i wanilia
16.00 — Rhythmic
16.40 — Klub samotnych serc
17.00 — TELEEXPRESS
17.20 — Domek na preri — ser. USA
18.25 — 7 dni — świat
19.05 — Walt Disney przedstawia: — Nowe przygody Kubusia
19.30 — WIADOMOŚCI
20.10 — Jerzy Waszyngton (5) — ser. biograf. USA
20.55 — Sportowa niedziela
22.35 — Wokół wielkiej sceny
23.35 — Świat filmu animowanego

PROGRAM II

- 7.30 — Przegląd tygod. (dla niesł.)
8.00 — Film dla niesł. — Jerzy Waszyngton — ser. prod. USA
8.45 — Słowo na niedzielę (dla niesł.)
8.50 — Halo, lato
9.10 — Tajemnice dziedzictwa — film dok.
9.30 — Program lokalny
10.30 — Robota co chęta
10.55 — Halo, lato
11.00 — Animals
11.40 — Animals show
11.50 — Halo, lato
12.00 — Truskawkowe studio
12.25 — Halo, lato
12.30 — Podróż w czasie i przestrzeni
13.30 — Video — junior
14.00 — Halo, lato
14.05 — Świat lat trzydziestych
14.50 — Wydarzenia tygodnia
15.20 — Godzina z Hanna Barbara
16.15 — Halo, lato
16.30 — Panorama
16.40 — Rodziny bumerang — ser. prod. austr.
17.10 — Halo, lato
17.15 — Blizie świata
17.45 — Halo, lato
17.50 — Studio sport
18.20 — Alternatywy — ser. TP
19.20 — Ignacy Jan Paderewski
20.05 — Telekonferencja „Dwójki”
21.00 — Panorama
21.30 — Halo, lato
21.40 — Policjanci — film USA
23.00 — De press — koncert zespołu
24.00 — Panorama

6 lipiec — poniedziałek

PROGRAM I

- 16.00 — Program dnia
16.05 — Teleferie z Luzem
17.00 — TELEEXPRESS
17.20 — Alf — ser. prod. USA
17.45 — Bajki i legendy Luwru — Szelmia Hermes
18.10 — Antena
18.25 — Podróż na kresy
19.00 — Przygody misia Tymoteusza
19.30 — WIADOMOŚCI
20.10 — Teatr telewizji — Ojciec
22.30 — Co roku w Bogatyni — rep.
22.45 — Wiadomości wieczorne
23.00 — Kino europejskie — Wolność to raj — film radz.
16.25 — Powitanie
16.30 — Panorama
16.40 — Ojczyzna — Polszczyzna
17.00 — Ulica Sezamkowa
18.00 — Panorama Lubelska
18.30 — Spotkanie z magią
19.00 — Pokolenia — ser. prod. USA
19.20 — Aktualności — Fotel „Dwójki”
19.30 — Grupa Costa w Filharmonii Szczecińskiej
20.00 — Serial 12. Grzeszkowiaka
21.00 — Panorama
21.30 — Sport
21.40 — Reportery „Dwójki” przed.
22.00 — Opowieści z dziedziczkim — Pałac boby ser. ang.
23.00 — Maraton trzowieści
23.40 — Witold Gombrowicz w Vance
24.00 — Panorama

PROGRAM II

- 7 lipiec — wtorek
8.00 — Dzień dobry
9.00 — Wiadomości poranne
9.10 — Teleferie — Kolorowe lato oraz ser. Ramona
10.05 — Family album
10.30 — Dynastia — ser. prod. USA
11.30 — Pielęgniarki
11.45 — Bagna bielezańskie — przyr.
12.00 — Wiadomości
12.20 — Program dnia
12.30 — Kino teleferii — Partnerzy — ser. prod. USA
17.00 — TELEEXPRESS
17.20 — Cyrk Humberto — Powrót
18.10 — Inteligentna broń — film dok.
19.15 — Mały pingwin Płk-Pok
19.30 — WIADOMOŚCI
20.05 — Dynastia — ser. prod. USA
21.00 — Tyłko w „Jedynce”
22.15 — Telemuzak
22.45 — Wiadomości wieczorne
22.55 — Wzwanie — progr. public.
23.25 — „Siódemka” w „Jedynce”

PROGRAM II

- 7.30 — Panorama
7.40 — Przeboje MTV
8.00 — Program lokalny
8.30 — Kapitan Planeta i planetaria — ser. anim. prod. USA
8.55 — Pokolenia — ser. prod. USA
9.15 — Teleklina dr A. Kaspirowskiego
16.25 — Powitanie
16.30 — Panorama
16.40 — Moja modlitwa
17.00 — Ulica Sezamkowa

- 18.00 — Program lokalny
18.30 — Cudowne lata — ser. USA
18.55 — Europuzzle
19.00 — Pokolenia — ser. prod. USA
19.20 — Rozmowy o rzeczywistości
19.30 — Neptun TV przedstawia
20.00 — Wielki sport
21.00 — Panorama
21.30 — Sport
21.40 — Słoneczko albo wolność — film prod. niem.
23.10 — Kult — progr. o zespole w 10-tą rocznicę powstania
23.40 — Teleklina dr A. Kaspirowskiego
24.00 — Panorama

8 lipiec — środa

PROGRAM I

- 8.00 — Dzień dobry
9.00 — Wiadomości poranne
9.10 — Teleferie — Rycerze i piraci oraz ser. pol. — Przygody Psa Cywila
10.05 — Family album
10.30 — Pod jednym dachem — Rywale
11.30 — Chochlikowe psoty, czyli zmagania z ortografią
11.45 — Śwego nie znamie
12.00 — Wiadomości
12.10 — Program dnia
16.25 — Kino teleferii — Partnerzy
17.00 — TELEEXPRESS
17.20 — Bill Cosby — ser. USA
17.45 — Prawa miłości
18.45 — 10 minut dla ministra pracy
19.30 — Wieczorynka
19.50 — WIADOMOŚCI
20.10 — Bros na Wembley
21.15 — Na ziemi nieobecnej — dok.
22.15 — Rozmowy z Nikodemem
22.45 — Wiadomości wieczorne
23.00 — Dom — serial TP
0.45 — Gielda pracy, gielda szans

PROGRAM II

- 7.30 — Panorama
7.40 — Przeboje MTV
8.00 — Program lokalny
8.30 — Pilkarze — ser. prod. jap.
8.55 — Pokolenia — ser. prod. USA
9.15 — Gospodarka USA
16.25 — Powitanie
16.30 — Panorama
16.40 — Kino teleferii — Partnerzy
16.55 — Losowanie Totaliz. Sportow.
17.00 — Ulica Sezamkowa
18.00 — Panorama Lubelska
18.30 — Historia cyrku
19.00 — Pokolenia — ser. prod. USA
19.20 — Aktualności „Dwójki”
19.30 — Wielka piłka
20.00 — Odcięcie stad — ser. USA
20.55 — Miniatury — Oliwa — muzyka wisków
21.00 — Panorama
21.25 — Ekspres reporterów
22.00 — Studio teatralne „Dwójki” — Smutki wesole — istnienie Leśmiana
22.40 — Przegląd kronik filmowych
23.10 — Kwiaty polskie
23.50 — Miasto otwarte — rep.
24.00 — Panorama

9 lipiec — czwartek

PROGRAM I

- 8.00 — Dzień dobry
9.00 — Wiadomości poranne
9.10 — Kino teleferii — W piątą stronę świata ser. pol.
10.05 — Family album
10.30 — 400 pomysłów Wirginii — ser. prod. franc.
11.30 — Sto lat
11.40 — Kwadrans na kawę
12.00 — Wiadomości
12.10 — Program dnia
16.25 — Kino teleferii — Partnerzy
17.00 — TELEEXPRESS
17.20 — Sława — ser. muz. USA
18.20 — Mag. katolicki
18.40 — Operacja Zagiel 92
19.00 — Wieczorynka
19.30 — WIADOMOŚCI
20.05 — Zawód policjant — ser. USA
21.00 — O co chodzi — progr. publ.
21.45 — Pezaz
22.15 — Mistrzostwa Polski w tańcach disco
22.45 — Wiadomości wieczorne
23.00 — Prose pań — fel. satyr.
23.05 — Ziemia najbliższa — film dok.
23.35 — Kolak w Budapeszcie — kom. satyr. prod. węg.

PROGRAM II

- 7.30 — Panorama
7.40 — Przeboje MTV
8.00 — Program lokalny
8.30 — Nowe przygody He-Mana — ser. USA
8.55 — Pokolenia — ser. prod. USA
9.15 — Gospodarka USA
16.25 — Powitanie
16.30 — Panorama
16.40 — Gra na giełdzie
17.00 — Ulica Sezamkowa
18.00 — Panorama Lubelska
18.30 — Pelnha chata — ser. USA
18.55 — Europuzzle
19.00 — Pokolenia — ser. prod. USA
19.20 — Aktualności „Dwójki”
19.30 — Klejnoty w koronie — rep.
20.00 — Koncert na rzecz wolności w RPA (2)
20.00 — Panorama
21.30 — Sport
21.40 — Bez znieczulenia
22.00 — Lulu i jego Wenus — film fab. franc.
23.30 — Wspólna Europa — Etapy integracji cz. 2
24.00 — Panorama

Sprzedam M-3, 49 m. Świdnik tel. 137-73.

***

Świdnik — kiosk — sprzedam lub wydzierżawię tel. 323-38
Świdnik — Lombard — Pożyczki: złoto, antyki, samochody, ul. 22 Lipca 15D.

„ANKARO”

Świdnik ul. Klonowa 6/18, tel. 124-81 Gabinet ortopedyczny — rehabilitacyjny
— leczenie polem magnetycznym
— interdyn
— porady ortopedyczne
Ponadto akupresura, masaż klasyczny, termopunktura, bioenergoterapia, ziołolecznictwo.
Wysokiej klasy specjaliści działający w oparciu o niekonwencjonalną medycynę mongolsko-tybetańską. Zapraszamy codziennie w godzinach 10 — 16.

Gabinet ortopedii dziecięcej i ultrasonografii Świdnik, ul. Racławicka 13/2. Tel. 160-95.
Badania profilaktyczne stawów biodrowych dzieci
USG stawów biodrowych
USG tarczycy
USG jamy brzusznej
USG — ocena ciąży i dróg rodnych.
Gabinet czynny codziennie w godz. 15.00 — 19.00, w soboty w godz. 8.00 — 12.00.
Rejestracja telefonicznie w godz. 9.00 — 19.00 (160-95) lub osobiście w godz. 15.00 — 19.00. ZAPRASZAMY.

Firma Discar, Świdnik, ul. Kosynierów 15 A tel. 167-28
OFERUJE:

- naprawy telewizorów kolorowych, czarno-białych, radiodiod-biorników, magnetowidów
  - naprawy i czyszczenie magnetowidów
  - przestrojenia PAL, SECAM, UKF
  - montaż telegazety, zdalnego sterowania
  - sprzęt audio — video producentów krajowych i zagranicznych.
- Zapraszamy codziennie w godz. 10.00 — 18.00

PRZEDSIĘBIORCO!

- Poszukujesz wykwalifikowanych pracowników w potrzebnych Ci zawodach?
- Chcesz zatrudnić pracowników po przeszkoleniu?

Twoje życzenie spełni

ZAKŁADOWE BIURO PRACY WSK „PZL-ŚWIDNIK” S.A.
21-040 Świdnik Al. Lotników Polskich 1
(Nowy biurowiec p. 14)

Nasz telefon 120-61 w. 65-51

ZADZWOŃ ALBO PRZYJDŹ!

Komunikat żeglarski

Zarząd Klubu Wodnego działającego przy WSK „PZL-Świdnik” S.A. zamierza zorganizować w lipcu 1992 r. intensywny kurs żeglarski na stopień żeglarsza jachtowego w następującym układzie:

— zajęcia teoretyczne na miejscu w Świdniku, od poniedziałku 6 lipca do piątku 10 lipca, codziennie, w godzinach od 15.30 do 19.00,

— zajęcia praktyczne — systemem stacjonarnym w Ośrodku WSK nad Jez. Łukcze, od soboty 11 lipca do niedzieli 19 lipca, zakończone egzaminem na stopień żeglarsza.

Zakwaterowanie i wyżywienie — we własnym zakresie, z tym, że Klub przewiduje możliwość nocowania w namiotach, o które powinni postarać się uczestnicy kursu.

Przewidywany koszt szkolenia — 400 tys. złotych plus opłata egzaminacyjna i opłata za patent żeglarsza dla absolwentów kursu, którzy zdadzą pomyślnie egzamin.

Zgłoszenia przyjmuje i udziela informacji Kol. Kazimierz Pierzchała — Dział NKJ, tel. 69-68 (lub domowy — 140-71, w godzinach wieczornych) — do poniedziałku 6 lipca włącznie.

„Głos Świdnika” — Tygodnik WSK PZL-Świdnik S.A. w Świdniku Redaguje zespół w składzie: Anna KONOPKA, Jan MAJUR, Irena WIERZCHOS (sekretarz redakcji) — Adres redakcji: 21-040 Świdnik, Al. Lotników Polskich 1, tel. centr. 120-61 (wewn. red. 51-51 i 52-57) rozgłoszeń 61-52 — Druk: Drukarnia Zakładowa WSK „PZL-Świdnik” S.A. Świdnik, ul. Al. Lotników Polskich 1 — zam. 556 92.06.25 3000 sztuk